

Titel

ARCHEOLOGIENOTA BERLARE BROEK – DONKMEER: EENDENKOOI

Auteur(s)

Karl Cordemans (OE/ERK/Archeoloog/2015/00035)

Opdrachtgever

VLM Regio West, Vestiging Brugge

Virginie Lovelinggebouw, Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75, 9000 Gent

Projectcode

2016J64

Erfgoedloket

<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/3950>

Plaats en datum

Gent, 30 juni 2017

ARCHEOLOGIENOTA BERLAREBROEK-DONKMEER EENDENKOOI PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

In dit hoofdstuk worden de maatregelen voorgesteld, gebaseerd op het assessment van het bureau-onderzoek voor de verschillende locaties waar de VLM maatregelen zal realiseren in kader van het natuurinrichtingsproject Berlarebroek – Donkmeer, dossier Eendenkooi. De maatregelen worden gespecificeerd per deellocatie: Brieldijk, Eendenkooi en Nieuwdonk (zie fig. 1).

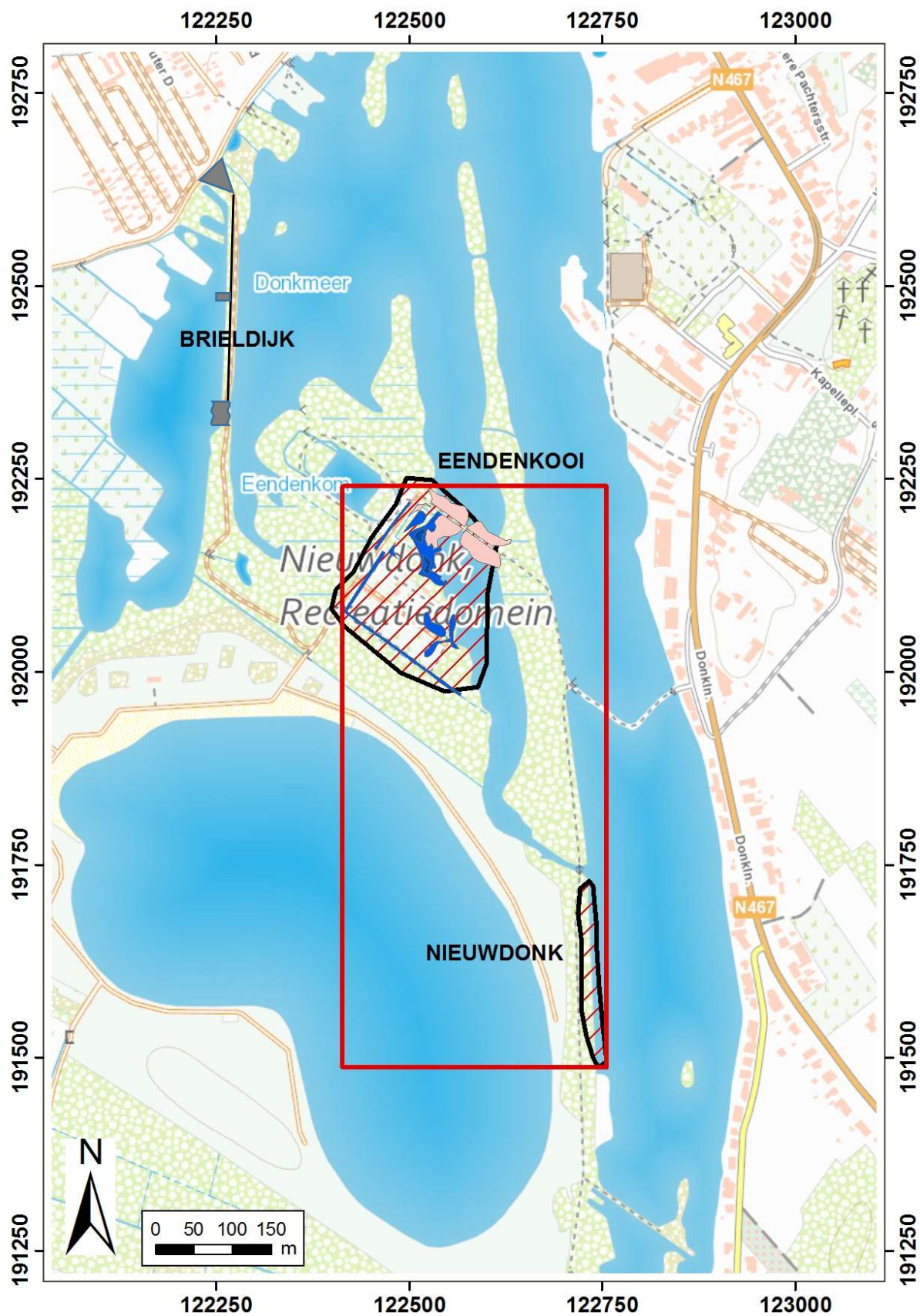

Fig. 1: Situering van de verschillende locaties (Bron: VLM + AIV)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BRIELDIJK

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek werd voldoende informatie ingewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop. Veldwerk werd niet uitgevoerd enerzijds omdat dit gezien de geringe impact van de geplande werken niet noodzakelijk geacht werd.

1.2 Aanwezigheid en waardering van archeologische sites

Het bureauonderzoek toonde aan dat er maar een minieme kans bestaat dat tijdens de werken voor natuurinrichting archeologisch waardevolle sporen, structuren en vondsten aangesneden kunnen worden. Er worden geen archeologische vondsten verwacht aangezien het gebied deels uitgeveend werd en nadien terug verlandde. Het is bovendien altijd een zeer nat en moerassig gebied geweest dat pas zeer laat extensief in gebruik is genomen. De maatregelen zijn zeer beperkt in omvang en het is niet te verwachten dat er kenniswinst kan worden gerealiseerd.

1.3 Impactbepaling

Naar aanleiding van het natuurinrichtingsproject Berlarebroek-Donkmeer werden de voorgestelde maatregelen kritisch afgewogen tov de gekende archeologie en het archeologisch potentieel.

- Een bestaand wandelpad wordt verbeterd met halfverharding. Het pad wordt deels in ophoging aangelegd, waardoor de graafwerken hiervoor beperkt zijn tot 15 cm diep.
- Een bestaand onthaalpunt wordt vernieuwd. De bestaande verharding wordt vervangen. De graafwerken hiervoor zijn zeer beperkt.
- Langs de Brieldijk wordt een houten vlonder aangelegd en wordt een zone met kijkwand ingericht. Hiervoor worden enkele palen gefundeerd met een puntsgewijze verstoring van zeer beperkte omvang tot gevolg.

Op basis van het assessment van de gekende gegevens en de geplande aard van de verstoring is bijkomend onderzoek niet noodzakelijk.

1.4 Maatregelen

Standaard worden bij de VLM op de startvergadering alle betrokkenen nog eens gewezen op de vondstmeldingsplicht. De uitvoering van graafwerken gebeurt door middel van een tandeloze graafbak en afgegraven vlakken worden niet meer bereden; hierdoor kunnen eventueel afwijkende bodemsporen snel gedetecteerd worden. In dat geval worden de graafwerken gestaakt en wordt de VLM-archeoloog gecontacteerd die beslist wat er verder moet gebeuren.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er zijn geen bijkomende maatregelen noodzakelijk. De wettelijke vondstmeldingsplicht volstaat.

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN EENDENKOOI

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek werd voldoende informatie ingewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop. Veldwerk werd niet uitgevoerd enerzijds omdat dit niet noodzakelijk geacht werd, anderzijds omdat de meeste graafwerken uitgevoerd worden in zeer natte, ontoegankelijke contexten zoals bestaande waterpartijen.

1.2 Aanwezigheid en waardering van archeologische sites

Het bureauonderzoek toonde aan dat er maar een minieme kans bestaat dat tijdens de werken voor natuurinrichting archeologisch waardevolle sporen, structuren en vondsten aangesneden kunnen worden. Er worden geen archeologische vondsten verwacht aangezien het gebied deels uitgeveend werd en nadien terug verlandde. Het is bovendien altijd een zeer nat en moerassig gebied geweest dat pas zeer laat extensief in gebruik is genomen. In de omgeving van de eendenkooi werden in het verleden reeds verschillende werken uitgevoerd, waardoor het terrein reeds deels verstoord is. De geplande maatregelen zijn beperkt in omvang en het is niet te verwachten dat er kenniswinst kan worden gerealiseerd.

1.3 Impactbepaling

Naar aanleiding van het natuurinrichtingsproject Berlarebroek-Donkmeer werden de voorgestelde maatregelen kritisch afgewogen t.o.v. de gekende archeologie en het archeologisch potentieel.

- In de site eendenkooi zijn zones voorzien waar vlakvormige afgravingen gebeuren met het oog op het vergroten van de oppervlakte waterriet en het ontwikkelen van een moeraszone. Hier worden ook enkele slootoevers afgeschuind om een bredere oeverzone tot stand te laten komen aansluitend op de inrichting van de moeraszone.
- Enkele bestaande sloten worden geherprofileerd en wat dieper uitgegraven. Er wordt één nieuwe sloot gegraven die als natuurlijke afsluiting moet dienen van het gebied. Twee bestaande (kunstmatige) waterpartijen worden dieper uitgegraven en geherprofileerd.
- In de site eendenkooi wordt één sloot geruimd. Het slib wordt verwijderd uit het gebied.

Deze werkzaamheden zijn beperkt in omvang en vinden plaats in een zeer nat gebied of bestaande waterpartijen, waarbij de registratie van eventueel aanwezige archeologische sporen zeer moeilijk is.

Een deel van de graafwerken betreft het verdiepen van bestaande waterpartijen waarbij archeologisch onderzoek onmogelijk is zonder zeer ingrijpende aanpak. Gezien de geringe mogelijke kenniswinst die te verwachten is, worden geen bijkomende maatregelen voorgesteld.

1.4 Maatregelen

Standaard worden bij de VLM op de startvergadering alle betrokkenen nog eens gewezen op de vondstmeldingsplicht. De uitvoering van graafwerken gebeurt door middel van een tandeloze graafbak en afgegraven vlakken worden niet meer bereden; hierdoor kunnen eventueel afwijkende bodemsporen snel gedetecteerd worden. In dat geval worden de graafwerken gestaakt en wordt de VLM-archeoloog gecontacteerd die beslist wat er verder moet gebeuren.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er zijn geen bijkomende maatregelen noodzakelijk. De wettelijke vondstmeldingsplicht volstaat.

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN NIEUWDONK

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek werd voldoende informatie ingewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop. Veldwerk werd niet uitgevoerd enerzijds omdat dit niet noodzakelijk geacht werd, anderzijds omdat de meeste graafwerken uitgevoerd worden in zeer natte, ontoegankelijke contexten zoals bestaande waterpartijen.

1.2 Aanwezigheid en waardering van archeologische sites

Het bureauonderzoek toonde aan dat er maar een minieme kans bestaat dat tijdens de werken voor natuurinrichting archeologisch waardevolle sporen, structuren en vondsten aangesneden kunnen worden. Er worden geen archeologische vondsten verwacht aangezien het gebied grotendeels uitgegraven werd voor zandwinning in de jaren 1970-1980. Het gebied is daarom ook grotendeels opgenomen in een vastgestelde zone 'geen archeologie'. De geplande maatregelen buiten deze zone betreffen het aanbrengen van extra grond om een oeverzone te verondiepen waarbij er dus geen

impact op archeologie is. Het is dan ook niet te verwachten dat er kenniswinst kan worden gerealiseerd.

1.3 Impactbepaling

Naar aanleiding van het natuurinrichtingsproject Berlarebroek-Donkmeer werden de voorgestelde maatregelen kritisch afgewogen t.o.v. de gekende archeologie en het archeologisch potentieel.

- Langs de oeverzone ter hoogte van Nieuwdonk (natuurtechnische afgraving) gebeuren afgravingen op grotere schaal met het doel de oppervlakte waterriet te vergroten (afgraving vanaf afsluiting/wandelpad tot aan de oeverlijn).
- Tussen de te plaatsen vooroever en de bestaande oever wordt grond ingebracht om een geschikt moerashabitat te laten ontwikkelen.

Deze werkzaamheden zijn beperkt in omvang en vinden plaats in een zeer nat gebied, waarbij de registratie van eventueel aanwezige archeologische sporen zeer moeilijk is. De graafwerken vinden plaats in de zone 'geen archeologie'. De uitgegraven grond wordt naast de bestaande oever uitgespreid om een moeraszone te creëren. Dit heeft geen impact op eventueel aanwezige archeologie, integendeel wordt deze hierdoor afgedekt en beschermd. Gezien de zeer geringe impact en de zeer geringe mogelijke kenniswinst die te verwachten is, worden geen bijkomende maatregelen voorgesteld.

1.4 Maatregelen

Standaard worden bij de VLM op de startvergadering alle betrokkenen nog eens gewezen op de vondstmeldingsplicht. De uitvoering van graafwerken gebeurt door middel van een tandeloze graafbak en afgegraven vlakken worden niet meer bereden; hierdoor kunnen eventueel afwijkende bodemsporen snel gedetecteerd worden. In dat geval worden de graafwerken gestaakt en wordt de VLM-archeoloog gecontacteerd die beslist wat er verder moet gebeuren.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Er zijn geen bijkomende maatregelen noodzakelijk. De wettelijke vondstmeldingsplicht volstaat.